

Lynne Neagle AS
Y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant
Llywodraeth Cymru

14 Mehefin 2022

Annwyl Lynne

Fframwaith cyffredin dros dro ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu

Diolch am eich llythyr dyddiedig 21 Ebrill 2022 ynghylch y fframwaith cyffredin dros dro ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu.

Nodir ein barn ar y fframwaith cyffredin dros dro yn yr atodiad.

Nodaf fod y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi rhoi ymateb dros dro yn ddiweddar mewn perthynas ag argymhellion y Pwyllgor ynglŷn â'r fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), gan ddweud "hyd nes bod pob deddfwrfa yn y DU wedi cael cyfle i gwblhau proses graffu, ni fydd modd inni [Llywodraeth Cymru] fynd i'r afael â'r argymhellion hyn yn ffurfiol".

Yn fy ymateb i'r Gweinidog ar 14 Mehefin 2022, nodaf mai barn y Pwyllgor yw, er ei bod yn rhesymol i Lywodraeth Cymru anfon ymateb dros dro mewn perthynas ag argymhellion sy'n ymwneud â materion sy'n destun trafodaethau rhynglywodraethol parhaus a chraffu gan ddeddfwrfeydd eraill y DU, lle mae materion yn ymwneud yn benodol â Chymru a Llywodraeth Cymru, rydym yn disgwyl cael ymatebion sylweddol heb oedi diangen.

Edrychaf ymlaen at gael eich ymateb erbyn 29 Gorffnaf 2022

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Russell George". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke underneath.

Russell George AS

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Anfonwyd copi at: Emily Miles, Prif Weithredwr, yr Asiantaeth Safonau Bwyd

Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Senedd Cymru

Y Farwnes Andrews, Cadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi

Geraint Davies AS, Cadeirydd Dros Dro, Pwyllgor yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig Tŷ'r Cyffredin

Lesley Hogg, Prif Weithredwr a Chlerc, Cynulliad Gogledd Iwerddon

Gillian Martin ASA, Cynullydd Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban,

William Wragg AS, Cadeirydd, Pwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol Tŷ'r Cyffredin

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English

Atodiad: Fframwaith cyffredin ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu

Risgiau a manteision y dull fframwaith cyffredin

- 1.** Diben fframweithiau cyffredin yw sefydlu dulliau gweithredu cyffredin mewn rhai meysydd a oedd yn arfer bod yn destun cyfraith yr UE, ond sydd o fewn meysydd cymhwysedd y llywodraethau neu'r deddfwrfeydd datganoledig.¹ Maent yn arf allweddol ar gyfer gwaith rhynglywodraethol a thrafod dulliau o ymdrin â'r gyfraith a pholisi ers i'r DU ymadael â'r UE.
- 2.** Mae'r fframwaith cyffredin ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu (FCSL) yn nodi sut y bydd y llywodraethau'n cydweithio ac yn gwneud penderfyniadau o ran cysoni trefniadau rheoleiddiol a dilyn trefniadau gwahanol yn y cyd-destun ar ôl Brexit.
- 3.** Gallai'r strwythurau a ddarperir gan y fframweithiau cyffredin wella cydweithio a hybu dull cyffredin o fynd i'r afael â heriau cyffredin. Gallent gynnig cyfleoedd i Lywodraeth Cymru lywio'r penderfyniadau a wneir gan lywodraethau eraill a dylanwadu arnynt, yn ogystal â chynnig llwybrau diffiniedig ar gyfer ymgysylltu ar lefel ryngwladol.
- 4.** Fodd bynnag, mae risgiau posibl ynghlwm wrth fframweithiau cyffredin hefyd. Er enghraifft, drwy arfer dull cyffredin, rhaid ildio rhyddid rheoleiddiol, ac mae hynny'n ei gwneud yn anos i randdeiliaid o Gymru ddylanwadu ar benderfyniadau ac mae risg iddo beri dryswch o ran atebolrwydd i Seneddau unigol.
- 5.** Nid yw'r fath fanteision a risgiau yn unigryw i'r fframweithiau cyffredin yr ydym wedi'u hystyried; maent yn berthnasol i'r rhaglen fframweithiau cyffredin yn ei chyfanrwydd. Ym mis Chwefror 2022, daeth Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban i'r casgliad a ganlyn:

"260. [...] Common Frameworks [...] have the potential to resolve the tensions within the devolved settlement through managing regulatory divergence on a consensual basis while facilitating open trade within the UK internal market.

261. But the Committee believes there is a risk that the emphasis on managing regulatory divergence at an inter-governmental level may lead to less transparency

---

¹Hysbysiad Cyd-bwyllgor y Gweinidogion (Negodiadau'r UE), 16 Hydref 2017

and Ministerial accountability and tension in the balance of regulations between the Executive and the Legislature".²

6. Nid yw'r ohebiaeth a gawsom gan Lywodraeth Cymru ynghylch fframweithiau cyffredin bob amser wedi nodi'n glir y risgiau a'r manteision o ddefnyddio'r fframweithiau dan sylw, na sut y gellid eu rheoli.

Argymhelliad 1: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn nodi ac yn rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r fframwaith cyffredin FCSL ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu yn barhaus, gan gynnwys sut y caiff gwybodaeth am risgiau o'r fath ei rhannu â phwyllgorau'r Senedd.

Goblygiadau ar gyfer llunio deddfau a pholisïau i Gymru

7. Mae'r fframwaith cyffredin ar gyfer safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu (FCSL) yn ei gwneud yn ofynnol i lywodraethau drafod a chytuno ar ddulliau o ran llunio deddfau a pholisïau, a nodi prosesau ar gyfer datrys unrhyw anghydfodau neu anghytundebau sy'n codi. O'r herwydd, gallai'r fframwaith, yn ymarferol, gyfyngu ar arfer cymhwysedd datganoledig.

8. Bydd hyn nid yn unig yn effeithio ar Lywodraeth Cymru wrth iddi lunio polisïau neu ddeddfwriaeth, ond bydd hefyd yn effeithio ar ddatblygiad Biliau'r Senedd. Er enghraifft, efallai y bydd angen i Aelod sydd am gyflwyno gwelliannau i Filiau sy'n mynd drwy'r Senedd, neu bwyllgor sy'n bwriadu cyflwyno Bil Pwyllgor, ystyried goblygiadau fframweithiau cyffredin perthnasol, ac o bosibl sut i fodloni'r trefniadau rhynglywodraethol hyn.

9. Gallai hefyd ei gwneud yn anos i randdeiliaid yng Nghymru ddylanwadu ar ddatblygiad cyfraith a pholisïau Cymru.

10. Pan gytunodd y llywodraethau ar egwyddorion ar gyfer fframweithiau cyffredin, roeddent yn cytuno y dylent gynnal, ar y lleiaf, yr hyblygrwydd cyfatebol ar gyfer teilwra polisïau i anghenion penodol pob tiriogaeth fel ag a roddwyd gan reolau presennol yr UE.³ Rydym yn credu bod hyn yn egwyddor bwysig.

11. Yn ei adroddiad ym mis Chwefror, argymhellodd Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban y canlynol:

---

² Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban, *Ymchwiliad i farchnad fewnol y DU*, 22 Chwefror 2022, tudalen 42

³Hysbysiad Cyd-bwyllgor y Gweinidogion (Negodiadau'r UE), 16 Hydref 2017

"...there should be a similar agreement between the Scottish Government and Scottish Parliament that, as a minimum, there should be no dilution of public consultation or of parliamentary scrutiny."⁴

12. Dylid ystyried a fyddai cytundeb o'r fath rhwng y Senedd a Llywodraeth Cymru yn ddefnyddiol.

Argymhelliad 2: Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau na fydd y fframwaith FCSL yn arwain at wanhau'r trefniadau o ran ymgynghori â'r cyhoedd a chraffu seneddol wrth lunio polisiau neu'r broses deddfwriaethol.

Argymhelliad 3: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn sicrhau na fydd y fframwaith FCSL yn cyfyngu ar rôl Llywodraeth Cymru, y Senedd, na rhanddeiliaid yng Nghymru wrth lunio deddfau a pholisiau i Gymru. Dylai hyn gynnwys sut y bydd Llywodraeth Cymru yn hwyluso gwaith pwyllgorau neu Aelodau o'r Senedd wrth iddynt ymgysylltu â'r fframwaith cyffredin os bydd angen, er mwyn sicrhau nad yw'r fframwaith yn rhwystr i weithredu gweithdrefnau deddfwriaethol y Senedd.

Tryloywder

13. Rydym yn cydnabod bod y broses o sicrhau cytundeb pedair Llywodraeth ar fframweithiau cyffredin o reidrwydd yn ailadroddus ac yn gymhleth o bosibl. Roedd yn ddefnyddiol bod fersiwn ddrafft gychwynol o'r fframwaith cyffredin FCSL dros dro wedi'i chyhoeddi ym mis Mawrth 2021. Fodd bynnag, mae ymhell o fod yn ddelfrydol na chyhoeddwyd y fframwaith dros dro terfynol i gyflawni'r gwaith craffu arno tan fis Chwefror 2022, yn enwedig gan ei fod eisoes wedi bod ar waith ers diwedd y cyfnod pontio ar 31 Rhagfyr 2020.

14. Fel sy'n briodol, bydd y fframwaith yn parhau i gael ei adolygu. Fodd bynnag, mae'n cynnwys gwybodaeth gyfyngedig am gyflwyno adroddiadau parhaus i Seneddau a rhanddeiliaid, ymgysylltu â rhanddeiliaid, neu graffu ar newidiadau a gynigiwyd yn ystod y broses adolygu a'r broses diwygio. Rydym yn ystyried pob un o'r materion hyn isod.

Adrodd ar sut y mae fframweithiau'n gweithio

15. Fel y nodwyd gennym yn ein llythyr dyddiedig 21 Mawrth 2022 at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (y Gweinidog HSS) mewn perthynas â'r fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), ⁵ ar ddiwedd 2021, nododd Pwyllgor

⁴ Pwyllgor Cyfansoddiad, Ewrop, Materion Allanol a Diwylliant Senedd yr Alban, *Ymchwiliad i farchnad fewnol y DU*, 22 Chwefror 2022, tudalen 36

⁵ Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 21 Mawrth 2022

Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi ei siom nad oedd y fframweithiau hynny'n cynnwys ymrwymadau i ymgysylltu'n barhaus â'r Senedd.⁶

16. Mewn llythyr at Bwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol y Bumed Senedd ym mis Ionawr 2020, ymrwymodd y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit ar y pryd i "osod adroddiad gerbron y Senedd o leiaf unwaith y flwyddyn, yn asesu'r ffordd y mae pob Fframwaith Cyffredin yn gweithio."⁷ Rydym yn croesawu'r ymrwymiad hwn gan Lywodraeth Cymru.

17. Ym mis Tachwedd 2021, dywedodd y Cwnsler Cyffredinol wrth Bwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad y Senedd fod y pedair llywodraeth wedi ymrwmo "i adrodd ar y fframweithiau yn y dyfodol fel rhan o'r broses o oruchwylio'r fframweithiau o fewn yr Adolygiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol", ac y byddai hyn yn cynorthwyo pwyllgorau'r Senedd i fonitro fframweithiau yn y tymor hwy.⁸

18. Ym mis Ionawr 2022, wrth ymateb i gwestiynau am sut y byddai'r Senedd a rhanddeiliaid yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am sut roedd y fframweithiau'n parhau i weithio, gan gynnwys unrhyw newidiadau, dywedodd y Gweinidog HSS wrthym:

"Y disgwyl yw y bydd adroddiadau ar fframweithiau yn ddogfennau cyhoeddus unwaith y byddant wedi'u cymeradwyo gan Weinidogion portffolio a byddant ar gael i'r pwyllgorau perthnasol yn y pedair gwlad yn ogystal â rhanddeiliaid perthnasol."⁹ [Ychwanegwyd y pwyslais]

19. Cyfeiriodd y Cwnsler Cyffredinol at y 'disgwyliad' hwn eto mewn tystiolaeth lafar i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 31 Ionawr 2022.¹⁰ Mewn llythyr at y Pwyllgor hwnnw ym mis Mawrth 2022, dywedodd fod swyddogion wrthi'n gweithio ar union fformat y mecanwaith adrodd blynyddol.¹¹

20. Rydym yn sylweddoli mai trefniadau rhynglywodraethol yw'r fframweithiau cyffredin a'r adroddiadau cysylltiedig, ac efallai na fydd Llywodraeth Cymru yn gallu gwarantu y bydd y cyd-

---

⁶ Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd, 23 Tachwedd 2021; Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd, 14 Rhagfyr 2021

⁷ Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit at y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, 23 Ionawr 2020

⁸ Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 19 Tachwedd 2021

⁹ Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

¹⁰ Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Cofnod y Trafodion [paragraff 54], 31 Ionawr 2022

¹¹ Llythyr oddi wrth y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 2 Mawrth 2022

adroddiadau hyn yn cael eu cyhoeddi. Serch hynny, rydym yn pryderu na chafwyd cytundeb llawn eto ar y pwynt pwysig hwn o ran tryloywder, ac nad yw'r fframwaith FCSL yn cynnwys ymrwymiad i gyhoeddi adroddiadau.

Argymhelliad 4: Yn unol â'r argymhelliad a wnaethom mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframwaith FCSL i gynnwys ymrwymiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i ddeddfwrfeydd am weithrediad parhaus y fframwaith ar ôl i bob adolygiad ddod i ben.

Os na chaiff yr ymrwymiad hwn ei gynnwys yn y fframwaith, dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y bydd adroddiadau ar y cyd ar y fframwaith yn cael eu cyhoeddi serch hynny yn unol â'r disgwyliadau a nodwyd.

Os na ellir sicrhau cytundeb rhynglywodraethol ar y pwynt hwn, dylai Llywodraeth Cymru egluro'r rhesymau pam na fydd adroddiadau rhynglywodraethol yn cael eu cyhoeddi, a chadarnhau y bydd, serch hynny, yn cyhoeddi adroddiadau blynyddol unochrog yn unol â'i hymrwymiad blaenorol.

Ymgysylltu â rhanddeiliaid

---

21. modd â'r fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), mae'r fframwaith FCSL yn cynnig ymrwymadau cyfyngedig mewn perthynas ag ymgysylltu ystyrlon parhaus â rhanddeiliaid. Yn ein llythyr at y Gweinidog HSS ar 21 Mawrth 2022 ynghylch y fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)¹² gwnaethom nodi fod gan Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi bryderon tebyg am y mater hwn.¹³

22. Yn y cyd-destun hwn, rydym yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth Cymru "os cynigir newidiadau i gwmpas neu weithrediad y Fframwaith FCSL, ymgynghorir â rhanddeiliaid cyn ceisio cytundeb gan y Gweinidog."¹⁴

---

¹² [Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol](#), 21 Mawrth 2022

¹³ [Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 23 Tachwedd 2021; [Llythyr gan Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd](#), 14 Rhagfyr 2021

¹⁴ [Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol \(fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd \(ar wahân i embryonau a gametau\)\)](#), 17 Ionawr 2022; [Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol \(fframweithiau cyffredin ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd\)](#), 17 Ionawr 2022

23. Fodd bynnag, rydym yn parhau i gytuno â'n cydweithwyr yn Nhŷ'r Arglwyddi fod yn rhaid ymgysylltu mewn modd parhaus, agored ac ystyrlon â rhanddeiliaid ar weithrediad fframweithiau cyffredin. Credwn y dylid darparu ar gyfer hynny yn y fframweithiau eu hunain.

Argymhelliad 5: Yn unol â'r argymhelliad a wnaethom mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu lechyd y Cyhoedd a Diogelwch lechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframwaith cyffredin FCSL i gynnwys:

- Darpariaeth y dylai'r adolygiad cyntaf o bob fframwaith gynnwys proses ymgynghori agored â rhanddeiliaid.
- Ymrwymiad i ymgysylltu seneddol parhaus ac â rhanddeiliaid.

Os na sicheir y naill ganlyniad neu'r llall, dylai Llywodraeth Cymru esbonio'r rhesymau pam, ac amlinellu'r hyn a wneir yn lle hynny i sicrhau yr eir ati i ymgysylltu mewn modd parhaus, agored ac ystyrlon â rhanddeiliaid ledled y DU.

Craffu ar newidiadau yn ystod y broses adolygu a'r broses ddiwygio

---

24. Rydym yn croesawu'r ymrwymiad yn llythyr y Dirprwy Weinidog lechyd Meddwl a Llesiant atom ar 21 Ebrill 2022 y bydd "y Senedd yn cael gwybod am gyfnodau adolygu sydd ar y gweill er mwyn cyfrannu at y broses".¹⁵

Argymhelliad 6: Dylai Llywodraeth Cymru egluro pryd y rhagwelir y bydd yr adolygiad cyntaf o'r fframwaith FCSL yn cael ei gynnal, a pha mor bell ymlaen llaw y bydd y Senedd yn cael gwybod am gyfnodau adolygu sydd ar y gweill.

25. Rydym hefyd yn ailadrodd yr argymhelliad a wnaethom mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu lechyd y Cyhoedd a Diogelwch lechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), sef er mwyn osgoi dyblygu gwaith, byddai yn ddefnyddiol pe bai hysbysiad o'r fath yn cynnwys gwybodaeth am sut a phryd y bydd rhanddeiliaid yn cymryd rhan mewn unrhyw adolygiadau penodol, a sut a phryd y bydd unrhyw ymatebion i ymgynghoriadau yn cael eu cyhoeddi.

Argymhelliad 7. Wrth hysbysu'r Senedd am adolygiadau o fframweithiau cyffredin sydd ar y gweill, dylai Llywodraeth Cymru hefyd ddarparu gwybodaeth am sut y mae'n bwriadu ymgynghori â

---

¹⁵ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog lechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

rhanddeiliaid, gan gynnwys sut a phryd y bydd unrhyw ymatebion i ymgynghoriadau yn cael eu cyhoeddi.

Datrys anghydfodau

26. Rydym yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth Cymru i hysbysu pwyllgor(au) perthnasol y Senedd am unrhyw anghydfodau sy'n codi o dan fframweithiau cyffredin. Fel y nodwyd gennym yn ein llythyr at y Gweinidog HSS mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), ein barn ni yw, er mwyn sicrhau cymesuredd, dim ond anghydfodau sy'n cael eu trosglwyddo i lefel Weinidogol y mae angen i Lywodraeth Cymru hysbysu pwyllgorau'r Senedd amdanynt.¹⁶

27. Cyhoeddwyd y fframwaith cyffredin FCSL cyn cwblhau'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol, ond nodwyd y byddai'n cael ei ddiweddarau i adlewyrchu canlyniadau'r Adolygiad. Cwblhawyd yr Adolygiad ym mis Ionawr 2022, gan gynnwys proses ddiwygiedig ar gyfer datrys anghydfodau rhwng Gweinidogion lle gellir trosglwyddo anghydfodau ynghylch fframweithiau cyffredin i lefel uwch.¹⁷ Fodd bynnag, nid yw'r fframwaith cyffredin FCSL dros dro terfynol a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2022 yn adlewyrchu'r broses ddiwygiedig ar gyfer datrys anghydfodau rhwng Gweinidogion.

Argymhelliad 8: Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau, cyn iddo gael ei gwblhau, y bydd y fframwaith FCSL yn cael ei ddiweddarau i adlewyrchu'r broses newydd ar gyfer datrys anghydfodau rhwng Gweinidogion a nodir yn yr adolygiad o gysylltiadau rhynglywodraethol a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2022.

28. Nodwn nad yw'r fframwaith yn pennu unrhyw amserlenni na therfynau amser ar gyfer datrys anghydfodau. Gwnaethom holi'r Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant am hyn ym mis Mawrth 2022. Wrth ymateb ym mis Ebrill 2022, dywedodd:

"Cydnabyddir y gall anghydfodau amrywio o ran natur, cymhlethdod a chyddestun gweithredol, felly ni fyddai terfyn amser penodol yn ffafriol i sicrhau'r canlyniadau gorau i bob llywodraeth".¹⁸

29. Er ein bod yn cydnabod y bydd anghydfodau'n amrywio fel y mae'r Dirprwy Weinidog yn ei awgrymu, gallai diffyg terfynau amser arwain at oedi i ddeddfwriaeth neu benderfyniadau polisi

¹⁶ Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 21 Mawrth 2022

¹⁷ Llywodraeth y DU, *Adolygiad o gysylltiadau rhynglywodraethol*, 13 Ionawr 2022

¹⁸ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

Llywodraeth Cymru nes y bydd yr anghydfod wedi'i ddatrys, gan arwain at oblygiadau o ran yr amser sydd ar gael ar gyfer craffu, gweithredu neu wario.

30. Yn ogystal, mewn ymateb i'n cwestiynau am y broses datrys anghydfodau, dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant:

"Fodd bynnag, bydd yn hanfodol ymgynghori â defnyddwyr, cyrff diwydiant a busnesau mewn modd amserol i ddylanwadu ar y broses o wneud penderfyniadau ar unrhyw newidiadau arfaethedig i bolisi labelu, cyfansoddiad a safonau sy'n gysylltiedig â bwyd, oherwydd yr effaith sylweddol y gallai newidiadau ei chael ar fusnes".¹⁹

31. Rydym yn cytuno. Fodd bynnag, nid oes darpariaeth ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid wrth ddatrys anghydfodau yn y fframwaith cyffredin FCSL.

Argymhelliad 9. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r broses datrys anghydfodau yn y fframwaith FCSL er mwyn darparu ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid a chael mewnbwn ganddynt, gan gynnwys defnyddwyr, cyrff diwydiant a busnesau.

Cwmpas y fframwaith cyffredin FCSL

32. Mae'r fframwaith FCSL yn nodi y bydd newidiadau o fewn cwmpas os bydd Llywodraeth yn cynnig newid i gyfraith neu bolisi:

- Mewn maes â phwerau sy'n dychwelyd;
- Mewn maes lle mae cyfraith yr UE yn caniatáu i ddeddfwriaeth ddomestig wahanol gyflawni canlyniadau cyffredin (fel rheolau cenedlaethol ar gyfer ceuled a briwffrwyth yn y Rheoliadau Jam a Chynhyrchion Tebyg); neu
- Ar gyfer gofynion ar gyfer sefydliadau sydd wedi'u lleoli, neu gynhyrchion a ddosberthir, mewn un rhan o'r DU yn unig.

33. Mae hyn yn golygu bod y fframwaith FCSL yn ei gwneud yn ofynnol i benderfyniadau gael eu gwneud ar y cyd mewn rhai meysydd lle'r oedd gan y pedair llywodraeth ymreolaeth o'r blaen i reoleiddio'n wahanol pan oedd y DU yn yr UE.

34. Mae'r fframwaith FCSL yn ehangach o ran cwmpas na fframweithiau cysylltiedig eraill. Er enghraifft, mae'r fframwaith Hylendid a Diogelwch Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (FFSH) yn darparu y bydd newidiadau o fewn cwmpas mewn meysydd â phwerau sy'n dychwelyd, ond dim ond mewn rhai

---

¹⁹ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

amgylchiadau. Nid yw'n glir i ni pam y defnyddiwyd gwahanol ddulliau ar gyfer y gwahanol fframweithiau.

35. Dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym ym mis Ebrill 2022 y bydd newidiadau i'r gyfraith mewn meysydd lle'r oedd yr UE yn caniatáu mesurau cenedlaethol i gyflawni canlyniadau cyffredin (er enghraifft y rheolau ar gyfer ceuled a briwffrwyth yn y Rheoliadau Jam a Chynhyrchion Tebyg) o fewn cwmpas y fframwaith mewn perthynas â chydweithio, ond ni fyddant yn rhwym i'r broses datrys anghydfodau.²⁰ Fodd bynnag, nid yw'n ymddangos bod y sefyllfa hon yn cael ei hadlewyrchu yn y fframwaith FCSL ei hun. Mae newidiadau o'r fath y tu allan i gwmpas y fframwaith FFSH.

Argymhelliad 10: Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y bydd yn sicrhau y bydd y fframwaith FCSL yn cynnal, o leiaf, hyblygrwydd cyfatebol ar gyfer teilwra polisïau i anghenion penodol pob tiriogaeth ag a gynigiwyd gan reolau presennol sy'n deillio o'r UE.

Argymhelliad 11. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith FCSL i ddarparu nad yw newidiadau i'r gyfraith mewn meysydd lle'r oedd yr UE yn caniatáu mesurau cenedlaethol i gyflawni canlyniadau cyffredin yn ddarostyngedig i ofynion ar gyfer gwneud penderfyniadau ar y cyd nac yn rhwym i'r broses datrys anghydfodau.

36. Mewn ymateb i'n cwestiwn ynghylch pam mai newidiadau i'r gyfraith sydd ond yn gymwys i fusnesau a sefydlir neu gynhyrchion a ddosberthir yng Nghymru fyddai o fewn cwmpas y fframwaith, ymatebodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant gan ddweud y byddai cynnwys newidiadau o'r fath o fewn cwmpas y fframwaith yn sicrhau bod Gweinidogion "yn cael gwybod am y dulliau a argymhellir mewn gwledydd eraill, ac y dylid ceisio consensws ar y dulliau i'w cymryd, boed yn gyson ar draws gwledydd neu'n wahanol".²¹ Rydym yn nodi, fodd bynnag, o dan y fframwaith cyffredin ar ddiogelwch bwyd, fod newidiadau o'r fath yn ddarostyngedig i hysbysiad yn unig, ac nad ydynt o fewn cwmpas y trefniadau cydweithio neu wneud penderfyniadau.

Argymhelliad 12. Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i ddiwygio'r fframwaith FCSL i ddarparu nad yw newidiadau i'r gyfraith sydd ond yn gymwys i fusnesau a sefydlir neu gynhyrchion a ddosberthir yng Nghymru yn ddarostyngedig i ofynion ar gyfer gwneud penderfyniadau ar y cyd nac yn rhwym i'r broses datrys anghydfodau.

37. Mae'r fframwaith FCSL yn darparu y bydd newidiadau i gyfraith nad yw'n deillio o'r UE ar gyfansoddiad bwyd (fel rheolau ar gynhyrchion sy'n cynnwys cig) yn cael eu trafod drwy'r fframwaith, ond ni fyddant yn rhwym i'r broses datrys anghydfodau. Mewn tystiolaeth a gyflwynwyd i Bwyllgor

²⁰ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

²¹ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

lechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban, galwodd Quality Meat Scotland am fwy o eglurder ynghylch yr hyn a fydd yn digwydd os bydd anghytundeb.²² Rydym yn cytuno y byddai'n ddefnyddiol i randdeiliaid gael eglurder ynghylch sut y byddai materion o'r fath, sydd y tu allan i'r prosesau datrys anghydfodau, yn cael eu datrys.

Argymhelliad 13. Dylai Llywodraeth Cymru esbonio'r broses a fyddai'n cael ei dilyn pe bai anghytundeb ynghylch newid i'r gyfraith sy'n destun cydweithio drwy'r fframwaith FCSL ond nad yw'n rhwym i'r mecanwaith datrys anghydfodau.

Rôl yr Asiantaeth Safonau Bwyd

38. Dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym fod capasiti staffio ar gyfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) yng Nghymru wedi cynyddu, sy'n "caniatáu i'r ASB yng Nghymru gyfrannu at ddatblygu polisi mewn perthynas â labelu a chyfansoddiad sy'n gysylltiedig â bwyd ar gyfer Cymru". Mae'n ychwanegu y bydd y capasiti staffio yn cael ei adolygu'n barhaus, ond mae'n nodi nad yw'r adolygiad o'r ASB yng Nghymru a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2021 wedi symud ymlaen oherwydd na fu'n bosibl caffael contractwr addas i wneud y gwaith. Bydd ymarfer caffael pellach yn cael ei gynnal ddiweddarach yn 2022.²³

39. Rydym yn croesawu'r sicrwydd bod capasiti ac arbenigedd priodol yn yr ASB yng Nghymru i gyflawni polisi sy'n gweithio'n effeithiol i Gymru, ond rydym yn siomedig i nodi nad yw'r adolygiad arfaethedig o'r ASB yng Nghymru wedi digwydd eto.

Argymhelliad 14. Dylai'r ASB yng Nghymru barhau, drwy ei hadroddiad blynyddol ac unrhyw ddulliau eraill a allai fod yn briodol, i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd am ei gapasiti o ran staffio a datblygu polisi, gan gynnwys ei hasesiad o ba un a oes ganddi ddigon o gapasiti i gyflawni polisi sy'n gweithio i Gymru drwy'r fframwaith FCSL.

Argymhelliad 15. Dylai Llywodraeth Cymru roi'r wybodaeth ddiweddaraf cyn diwedd 2022 am y cynnydd a wnaed ar yr adolygiad arfaethedig o'r ASB yng Nghymru, gan gynnwys y camau a gymerwyd i gaffael contractwr addas i wneud y gwaith.

Adolygiad o gyfraith yr UE a ddargedwir

40. Mae Llywodraeth y DU wedi nodi ei bwriad i ddeddfu er mwyn ei gwneud yn haws diwygio cyfraith yr UE a ddargedwir.²⁴

²² Quality Meats Scotland, *Cyflwyniad ysgrifenedig i Bwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon Senedd yr Alban*, Ebrill 2022

²³ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

²⁴ Llywodraeth y DU, *The benefits of Brexit: how the UK is taking advantage of leaving the EU*, Ionawr 2022

41. Yn ei llythyr dyddiedig 17 Ionawr 2022, dywedodd y Gweinidog HSS y byddai unrhyw gynnis i ddiwygio neu ddi-ddymu cyfraith yr UE a ddargedwir yn cael ei wneud drwy "broses ar wahân" i'r fframweithiau.²⁵

42. Fodd bynnag, ers hynny mae Llywodraeth y DU wedi dweud:

*"The Government is committed to the proper use of Common Frameworks and will not seek to make changes to retained EU law within Common Frameworks without following the ministerially-agreed processes in each framework."*²⁶

43. Rheoli achosion o ymwahanu mewn gwahanol rannau o'r DU mewn meysydd a gwmpesir gan gyfraith yr UE a ddargedwir yw un o ddibenion craidd y rhaglen fframweithiau cyffredin. Pan fydd cyfraith yr UE a ddargedwir yn cael ei diwygio neu ei ddi-ddymu mewn meysydd fframwaith cyffredin, mae'n bwysig felly dilyn prosesau'r fframweithiau cyffredin perthnasol, nid "proses ar wahân".

Argymhelliad 16: Pan fydd unrhyw gynnis i ddiwygio neu ddi-ddymu cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n rhan o gwmpas y fframwaith FCSL, dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau y caiff ei gyflawni drwy'r fframwaith cyffredin ac nid drwy broses ar wahân.

Argymhelliad 17: Dylai Llywodraeth Cymru ymrwmo i hysbysu'r Senedd, gan gynnwys y pwyllgor(au) perthnasol, am unrhyw gynigion i ddiwygio neu ddi-ddymu cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n rhan o gwmpas y fframwaith FCSL sy'n gymwys i Gymru neu'n effeithio ar Gymru. Dylai hysbysiadau o'r fath gynnwys esboniad o safbwynt Llywodraeth Cymru ar y cynnis.

Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020

44. Rhan o ddiben y fframwaith FCSL yw sicrhau bod marchnad fewnol y DU yn gweithredu'n ddiraffferth.

45. Mae Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020 (Deddf 2020) yn cyflwyno egwyddorion newydd o ran mynediad i'r farchnad, sydd bellach yn gyfraith. I bob pwrpas, nod yr egwyddorion yw caniatáu i nwyddau a fewnforir i un rhan o'r DU, neu nwyddau a ganiateir yno, gael eu gwerthu neu eu cyflenwi mewn unrhyw ran arall o'r DU, gyda rhai eithriadau. Mae Llywodraeth y DU a'r Llywodraethau datganoledig wedi cytuno ar broses ar gyfer ystyried eithriadau i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU mewn meysydd fframwaith cyffredin.²⁷

²⁵ Llythyr gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol (fframweithiau cyffredin ar Ddiogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), 17 Ionawr 2022

²⁶ Llywodraeth y DU, *The benefits of Brexit: how the UK is taking advantage of leaving the EU*, Ionawr 2022

²⁷ Llywodraeth y DU, *Guidance: process for considering UK Internal Market Act exclusions in common framework areas*, 10 Rhagfyr 2021

- 46.** Barn Llywodraeth Cymru yw bod Deddf 2020 yn lleihau pwerau'r Senedd a Llywodraeth Cymru yn anuniongyrchol.²⁸
- 47.** Yn ei llythyr dyddiedig 21 Ebrill 2022, cadarnhaodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant y bydd fframwaith cyffredin FCSL yn "gweithredu yng nghyd-destun Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020 (UKIMA), lle bydd yr effaith yn cael ei phennu fesul achos". Ychwanegodd nad oedd "unrhyw fwriad i ofyn am eithriad".²⁹
- 48.** Fodd bynnag, nid yw'r fframwaith yn cynnwys unrhyw gyfeiriad at Ddeddf 2020 na'r broses ar gyfer eithriadau.
- 49.** Fel y nodwyd gennym yn ein llythyr at y Gweinidog HSS ar 21 Mawrth 2022 ynghylch y fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)³⁰ rydym yn cytuno â'n cydweithwyr ym Mhwylgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi y dylid diweddarau fframweithiau i adlewyrchu eu rhyngweithio â Deddf 2020 ac i gydnabod y broses ar gyfer cytuno ar waharddiadau o'r Ddeddf honno.³¹

Argymhelliad 18: Yn unol â'r argymhelliad a wnaethom mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframwaith FCSL i gyfeirio at eu rhyngweithio â Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020, a chydabod y broses ar gyfer cytuno ar eithriadau a geir yn y Ddeddf honno.

Rhwymedigaethau rhyngwladol

- 50.** Rhan o ddiben fframweithiau cyffredin yw sicrhau cydymffurfiaeth â rhwymedigaethau rhyngwladol.
- 51.** Fodd bynnag, mae dull anghyson o ymdrin â rhwymedigaethau rhyngwladol ar draws y fframwaith FCSL a'r fframweithiau sy'n berthnasol i ddiogelwch bwyd a maeth. Er enghraifft, nid yw fframwaith FCSL yn cyfeirio at:

²⁸ Llywodraeth Cymru, Datganiad Ysgrifenedig: Her gyfreithiol i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU 2020, 18 Ionawr 2021

²⁹ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

³⁰ Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 21 Mawrth 2022

³¹ Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd, 14 Rhagfyr 2021

- Sut y bydd y llywodraethau'n gweithio gyda'i gilydd i roi'r cyfreithiau neu'r safonau rhyngwladol perthnasol ar waith, fel y nodir yn y fframwaith maeth.
- A fydd y llywodraethau'n ceisio cytuno ar safbwyntiau cyn cynadleddau rhyngwladol arwyddocaol ar safonau (fel y mae Aelod-wladwriaethau'r UE yn ei wneud), fel y nodir yn y fframwaith maeth.

52. Mae anghysondebau hefyd o ran cynrychiolaeth y DU ar gyrff rhyngwladol. Er enghraifft, mae'r fframwaith maeth yn darparu ar gyfer cynrychiolaeth ddatganoledig yng nghyfarfodydd Comisiwn Codex Alimentarius, tra bod y fframwaith FFSH yn darparu ar gyfer presenoldeb Defra/ASB yn unig yn y cyfarfodydd hyn.

Argymhelliad 19: Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframwaith FCSL i gysoni'r anghysondebau yn y dull o ymdrin â rhwymedigaethau rhyngwladol. Mae hyn yn cynnwys materion sy'n ymwneud â chynrychiolaeth a chyfranogiad y DU mewn gyrff rhyngwladol, a chynnwys llai o gyfeiriadau yn y fframwaith FCSL at rwymedigaethau rhyngwladol o'u cymharu â fframweithiau sy'n ymwneud â diogelwch bwyd a maeth (sy'n berthnasol i'r un rhwymedigaethau rhyngwladol trawsbynciol).

53. Wrth ymateb i'n cwestiwn ynghylch sut y byddai llywodraethau'n cydweithio i gytuno ar safbwyntiau mewn perthynas â safonau bwyd rhyngwladol, dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym y bydd "y partion yn mynd ati yn awtomatig i ddefnyddio unrhyw Goncordat Cysylltiadau Rhyngwladol wedi'i ddiweddarau a chanlyniadau ehangach yr Adolygiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol ar y Cyd, fel sail ar gyfer ystyriaethau rhyngwladol o'r fath".³² Mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn y fframwaith. Fodd bynnag, er bod yr Adolygiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol ar y Cyd wedi'i gwblhau ym mis Ionawr 2022, nid yw'r Concordat Cysylltiadau Rhyngwladol wedi'i ddiweddarau eto.

Argymhelliad 20: Dylai Llywodraeth Cymru gadarnhau, yn absenoldeb Concordat Cysylltiadau Rhyngwladol wedi'i ddiweddarau, a yw'n fodlon â'i rôl yn y gwaith o ddatblygu polisi rhyngwladol o fewn cwrdd y fframwaith FCSL.

---

³² Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

Rhwymedigaethau'r DU a'r UE

54. Mae Llywodraeth y DU wedi cydnabod bod y fframwaith FCSL yn croestorri â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu.³³ Dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym ym mis Ebrill 2022:

"Ni fwriadwyd i'r Fframwaith FCSL ddarparu mwy o ymgysylltiad ar faterion yn ymwneud â Chytundeb Masnach a Chydweithredu y DU a'r UE. Mae'r Fframwaith FCSL yn fecanwaith ar gyfer cydweithredu ledled y DU mewn perthynas â materion datganoledig polisi labelu, cyfansoddiad a safonau sy'n gysylltiedig â bwyd".³⁴

55. Fodd bynnag, mae fframweithiau cyffredin eraill yn darparu ar gyfer ymgysylltiad Llywodraeth Cymru â phwyllgorau'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu — mae hyn yn rhywbeth yr ydym yn ei groesawu, gan ei fod yn cefnogi nod y rhaglen fframweithiau cyffredin i sicrhau cydymffurfiaeth â rhwymedigaethau rhyngwladol. Nid yw'r fframwaith FCSL, i'r gwrthwyneb, yn cyfeirio o gwbl at y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, ar y telerau y mae'r DU a'r UE yn masnachu ar hyn o bryd, gan gynnwys mewn cynhyrchion bwyd. O ganlyniad, nid yw fframwaith FCSL yn darparu ar gyfer y posibilrwydd y bydd Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â phwyllgorau perthnasol y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Argymhelliad 21: Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i sicrhau bod y fframwaith FCSL yn cynnwys gwybodaeth i esbonio ei ryngweithio â'r Cytundeb Ymadael a'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu, hyd yn oed pan fo gwybodaeth o'r fath yn cadarnhau yn unig nad oes unrhyw effaith ddisgwyliedig. Byddai hyn yn hwyluso'r ddealltwriaeth o'r Senedd a rhanddeiliaid.

Argymhelliad 22: Dylai Llywodraeth Cymru geisio cytundeb rhynglywodraethol i sicrhau bod y fframwaith FCSL yn cynnwys darpariaeth ar gyfer ymgysylltu datganoledig yn fforymau rhwng y DU a'r UE.

Protocol Gogledd Iwerddon

56. otocol Gogledd Iwerddon, rhaid i unrhyw newidiadau i gyfraith yr UE ar safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu gael eu cymhwyso yng Ngogledd Iwerddon.

³³ Llythyr gan Ysgrifennydd Seneddol Swyddfa'r Cabinet at Bwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Ty'r Arglwyddi, 24 Mai 2021

³⁴ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

57. Mae'r fframweithiau'n rhoi gwybodaeth am sut y bydd y llywodraethau'n ystyried goblygiadau i ymwahanu os bydd newidiadau i gyfraith a pholisi yng Ngogledd Iwerddon a Phrydain Fawr, ond prin yw'r manylion am sut y bydd hyn yn gweithio'n ymarferol.

58. Fel y nodwyd gennym yn ein llythyr at y Gweinidog HSS ar 21 Mawrth 2022 ynghylch y fframweithiau cyffredin dros dro ar gyfer Diogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd; Diogelwch ac Ansawdd Gwaed; ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau)³⁵, rydym yn cytuno â'n cydweithwyr ym Mhwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi y dylid diweddarau fframweithiau cyffredin i gynnwys manylion ychwanegol ynghylch pryd y bydd newidiadau a gyflwynir yng Ngogledd Iwerddon drwy'r Protocol yn cael eu hystyried yn y fframweithiau perthnasol.³⁶

Argymhelliad 23: Yn unol â'r argymhelliad a wnaethom mewn perthynas â'r fframweithiau ar Ddiogelu Iechyd y Cyhoedd a Diogelwch Iechyd, Diogelwch ac Ansawdd Gwaed ac Organau, Meinweoedd a Chelloedd (ar wahân i embryonau a gametau), dylai Llywodraeth Cymru sicrhau cytundeb rhynglywodraethol i ddiweddarau'r fframwaith FCSL i gynnwys manylion ychwanegol ynghylch pryd y bydd newidiadau a gyflwynir yng Ngogledd Iwerddon drwy Brotoocol Gogledd Iwerddon yn cael eu hystyried yn y fframwaith hwn.

59. Dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym ym mis Ebrill 2022:

"Mae prosesau sganio'r gorwel ar waith i fonitro newidiadau arfaethedig yr UE y bydd angen eu gweithredu yng Ngogledd Iwerddon. Mae'r Fframwaith FCSL yn sicrhau bod unrhyw gynigion ar gyfer ymwahanu ymhlith gwledydd Prydain yn cael eu hystyried gan y pedair gwlad a bod Gweinidogion ym mhob un o'r pedair gwlad yn cael cyfle i godi anghydfod gyda'u cymheiriaid".³⁷

60. Aeth ymlaen i ddweud y byddai newidiadau deddfwriaethol posibl a sbardunir gan yr UE yn cael eu hystyried gan grŵp Swyddogion FCSL y pedair gwlad, a nododd y "bydd ymwahanu'n dod i'r amlwg dros amser".³⁸ Mae hyn er gwaethaf datganiadau blaenorol gan Lywodraeth Cymru ei bod yn bwriadu cynnal a gwella ar safonau'r UE. Er enghraifft, dywedodd y Cwnsler Cyffredinol wrth y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ym mis Ionawr 2022:

³⁵ Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, 21 Mawrth 2022

³⁶ Llythyr oddi wrth Gadeirydd Pwyllgor Craffu ar Fframweithiau Cyffredin Tŷ'r Arglwyddi at y Gweinidog Gwladol dros Iechyd, 14 Rhagfyr 2021

³⁷ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

³⁸ Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant, 21 Ebrill 2022

"One of the principles and positions the Welsh Government has taken throughout this process is that there should be no derogation from the standards that we actually hold to at the moment, and that the EU standards should be the very minimum that we should have. Of course, it has always been the case with EU law that they've always been minimum standards; they've never been something that have prevented any member of the European Union from wanting to go beyond. So, as far as, I think, Welsh Government is concerned, we want to maintain those standards. Where we can improve upon those standards, we want to improve upon those standards".³⁹

Argymhelliad 24: Dylai Llywodraeth Cymru egluro pa rôl y bydd gan yr ASB yng Nghymru o ran sganio'r gorwel, a sut y bydd y risgiau a'r manteision i Gymru o gyd-fynd â newidiadau yng Ngogledd Iwerddon a'r UE mewn perthynas â safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu yn cael eu hasesu.

Argymhelliad 25: Dylai Llywodraeth Cymru egluro ei safbwynt ynghylch a yw'n bwriadu cyd-fynd â newidiadau safonau'r UE mewn meysydd sydd o fewn cwmpas y fframwaith FCSL.

Argymhelliad 26: Lle mae newidiadau'n cael eu gwneud i safonau'r UE ar faterion sy'n dod o fewn cwmpas y fframwaith FCSL, dylai Llywodraeth Cymru asesu'r effaith ar fasnach yng Nghymru. Dylid rhannu asesiadau effaith o'r fath â'r Senedd.

Masnach ryngwladol

61. Nod fframweithiau cyffredin yw hwyluso'r broses o negodi a gweithredu cytundebau masnach rhyngwladol. Dywedodd y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant wrthym y byddai'r fframwaith FCSL yn darparu cyfleoedd ar gyfer trafodaethau ar safbwyntiau'r DU ar faterion polisi FCSL, gan gynnwys lle y gallai materion o'r fath fod yn berthnasol i drafod neu weithredu cytundeb masnach.⁴⁰

Argymhelliad 27: Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd strwythurau llywodraethu'r fframwaith FCSL yn rhyngweithio â'r grŵp rhyng-weinidogol ar fasnach, a sut y bydd y grwpiau hyn yn ymgysylltu â rhanddeiliaid perthnasol.

Argymhelliad 28: Dylai Llywodraeth Cymru egluro a ellid mynd i'r afael ag anghytundebau ynghylch trafodaethau cytundebau masnach mewn perthynas â safonau cyfansoddiadol bwyd a labelu drwy'r fframwaith FCSL.